

N:o 80.

Uppläst och godkänd af Första Kammaren den 6 maj 1903
— — — — Andra Kammaren den 6 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående kompetensvillkoren
för lokomotivpersonalen vid järnvägarna m. m.*

[Första Kammarens tillfälliga utskotts (n:o 2) utlåtande n:o 12.]

[Andra Kammarens tillfälliga utskotts (n:o 4) utlåtande n:o 21.]

Till Konungen.

I en inom Riksdagen gjord framställning har väckts fråga om utredning rörande behovet af skärpta kompetensvillkor för lokomotivpersonalen vid järnvägarna och bestämmelser rörande en maximitid för nämnda personals tjänstgöring, hvarjämte påyrkats vidtagande af de åtgärder, hvartill en sådan utredning kunde gifva anledning.

Motionärens framställning i detta ämne grundar sig därpå, att det bör vara statens skyldighet att så vidt möjligt sörja för samhällsmedlemmarnes lif och säkerhet. Nuvarande bristfälliga föreskrifter rörande lokomotivpersonalen å järnvägarna lämnade icke erforderlig trygghet härutinnan. För ändamålet vore det nödigt, att sagda personal vore ej allenast nykter och pålitlig, utan ock kunnig i sina styc-ken samt att den ej öfveransträngdes, så att den ej kunde fullgöra sin skyldighet.

Hvad först angår behovet af skärpta kompetensvillkor i fråga om lokomotivpersonalens nykterhet och karaktär, har järnvägsstyrelsen,
Bih. till Riksd. Prot. 1903. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 11 Häft. 2

enligt hvad Riksdagen inhämtat, förklarar det vara sin afsikt att i ett tillägg till gällande instruktion särskildt framhålla nykterhet såsom ett oeftergifligt villkor. Det skulle emellertid vara ännu mera betryggande, om dylik föreskrift utfärdades af Eders Kungl. Maj:t, att gälla ej blott statsjärnvägarnas utan äfven de enskilda järnvägarnas lokomotivpersonal.

Beträffande fordran på skärpta kompetensvillkor för lokomotivpersonalen i hvad angår dess kunskaper måste erkännas, att bristen på yrkesskolor för järnvägspersonal länge gjort sig märkbar i vårt land. Under årens lopp har denna brist känts allt djupare, ej blott af befälet utan ock af lokomotivmännen själfva. Hvad statens järnvägar angår, anordnas numera årliga undervisningskurser enligt uppgjort program; och det vore enligt Riksdagens åsikt ej olämpligt att vederbörande personal efter genomgången sådan kurs erhöles bestämda betyg, såsom förhållandet är i Danmark. Då emellertid de enskilda järnvägarna, oaktadt sin längd och stora personal, äro i saknad af tillfällen till teoretisk utbildning för sina lokomotivmän, anser Riksdagen att, till kårens höjande och därmed till allmänhetens trygghet, kurser af nyssnämnda beskaffenhet böra komma äfven deras personal till godo. Det synes vara statens skyldighet att, vid behof, sörja för utbildningen af jämväl de enskilda järnvägarnas lokomotivpersonal, likaväl som den sörjer för utbildningen af handelssjöfartens maskinister.

I motionen fordras slutligen, att lokomotivpersonalen skall skyddas för öfveransträngning i sin tjänstgöring.

Att en sådan öfveransträngning stundom förekommer, torde få anses ådagalagdt. Tanken på att järnvägsstyrelsen skulle utfärda en bestämmelse angående maximitiden för lokomotivpersonalens tjänstgöring lär också vara väckt. Ännu har dock en sådan bestämmelse icke kommit till stånd; och den skulle i alla händelser ej kunna inverka på de enskilda järnvägarnas förhållanden. Men en bestämmelse i nyssberörda hänseende måste finnas äfven för de enskilda järnvägarna.

Att fastställa en efter alla förhållanden rättvist afpassad maximal tjänstgöringstid för lokomotivmännen är uppenbarligen en ganska vanskligh sak. På grund af arbetets art och den nödvändiga indelningen af tjänstgöringen i turer af olika tidslängd anser Riksdagen, att maximitiden för lokomotivpersonalens arbete bör angifvas i antal arbetstimmar för månad, räknad till trettio dagar. Naturligtvis måste ock, om öfveransträngning skall kunna undvikas, en gräns sättas för längsta tjänstgöringstid i oafbruten följd och i sammanhang därmed bestämmelse meddelas, att på en längre tjänstgöringstid skall följa tillräcklig hvila. Ehuru Riksdagen sålunda är af den mening, att åtgärder i nu antydd

riktning böra vidtagas, tilltror sig Riksdagen icke att föreslå något bestämdt antal timmar för månad.

Under åberopande af hvad nu anförts får Riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, huruvida icke för alla — såväl statens som enskilda bolags — järnvägar gällande föreskrifter böra utfärdas angående

a) skärpta kompetensvillkor för lokomotivpersonalen, såväl hvad angår nykterhet som kunskaper i ämnen, hvilka äro af betydelse för yrket, samt i sammanhang därmed vidtagande af åtgärder för personalens teoretiska utbildning,

b) bestämd maximitid för samma personals tjänstgöring, så att en för personalen själf skadlig och för trafiksäkerheten menlig öfveranstängning förebygges,

äfvensom att Eders Kungl. Maj:t måtte vidtaga de åtgärder, hvar till en sådan utredning kan gifva anledning.

Stockholm den 6 maj 1903.

Med undersåtlig vörndnad.
